

Zalecenia dla MŚP w zakresie zrównoważonego rozwoju;

W kontekście Zielonego Ładu UE oraz nowych regulacji dotyczących ESG i CSRD przedsiębiorstwa z sektora MŚP muszą nadać swoim procesom biznesowym bardziej zrównoważony charakter. UE planuje m.in. ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55% do 2030 r. oraz zmniejszenie końcowego zużycia energii o 11,7% do 2030 r. Jednocześnie obowiązki sprawozdawcze, takie jak CSRD, wymagają od dużych firm szczegółowych informacji dotyczących środowiska – w związku z czym coraz częściej muszą one również wymagać danych od swoich dostawców. W tym kontekście MŚP powinny uwzględnić zrównoważony rozwój na poziomie strategicznym, a jednocześnie wdrażać pragmatyczne działania.

3. Efektywne gospodarowanie zasobami – Praktyczny przewodnik dla przedsiębiorstw

Podsumowanie:

- Efektywne gospodarowanie zasobami obniża koszty, wzmacnia konkurencyjność i zmniejsza obciążenie środowiska — potencjał oszczędności jest ogromny
- Producenci ponoszą odpowiedzialność za produkt: projektowanie produktu, odbiór, oznakowanie i zapobieganie powstawaniu odpadów są wymagane prawnie (m.in. §23 KrWG).
- Wiele wymogów prawnych dotyczy już teraz MŚP i dlatego należy je wdrożyć jak najwcześniej • Można zacząć od prostych, niedrogich „szybkich rozwiązań” (np. wykrywanie wycieków sprężonego powietrza, redukcja zużycia materiałów, lepsza segregacja)

Działania:

Natychmiast (0–3 miesiące) – szybkie oszczędności / zgodność z przepisami

I. 1. Sprawdzenie podstaw prawnych:

rejestracja LUCID (opakowania), weryfikacja obowiązków ElektroG/WEEE, obowiązki dotyczące baterii, ryzyka w łańcuchu dostaw. *(Jeśli nie wykonano: natychmiast się zarejestrować)

2. Szybka analiza materiałów i kosztów:

zidentyfikuj 5 najważniejszych materiałów pod względem kosztów i ryzyka (surowce krytyczne). Wykorzystaj prostą tabelę Excel: ilość, koszty, dostawcy, koncentracja HHI.

3. Szybkie działania w produkcji: przykład – wykrywanie nieszczelności w systemach sprężonego powietrza. Wysokie straty sprężonego powietrza → redukcja braków

produkcyjnych, przegląd jakości (QM). Działanie natychmiastowe: lokalizacja nieszczelności oraz proste działania serwisowe.

II. Krótkoterminowo (3–12 miesięcy) – działania o odczuwalnym efekcie

1. **Redesign produktu (redukcja materiałów i demontaż):** ograniczyć liczbę wariantów oraz trudnych do rozdzielania materiałów (np. przegroda kabiny kierowcy: mniej materiałów → łatwiejszy demontaż). Przeprowadzić pilotaż dla jednego produktu.
2. **Weryfikacja surowców wtórnych i recyklatów:** zapytać dostawców o udział recyklatów; tam, gdzie to możliwe, stosować surowce wtórne; oznaczać surowce krytyczne.
3. **Zrównoważone zakupy:** uwzględnić analizę zasobów w warunkach zakupowych, zastępować materiały krytyczne (substytucja), preferować produkty o dłuższym cyklu życia.

III. Średnioterminowo (1–3 lata) – zmiany strukturalne

1. **Zwroty produktów i remanufacturing:** budowa kanałów zwrotu, regeneracja oraz części typu „ETN” (equivalent-to-new). Często opłacalne ekonomicznie i pożądane regulacyjnie.
2. **Cyfryzacja:** oznaczenia seryjne (np. RFID), identyfikacja produktów na potrzeby recyklingu, śledzenie produktów i przepływów materiałowych z wykorzystaniem IoT.

IV. Strategicznie (> 3 lata) – model biznesowy i łańcuch dostaw

1. **Nowe modele biznesowe:** Product-as-a-Service, usługi naprawy/refurbishment, leasing zamiast sprzedaży. Rozwój marketingu i usług posprzedażowych (wartość dodana zamiast jednorazowej sprzedaży).
2. **Strategia lokalizacji/klastrów:** analiza symbioz przemysłowych (dobór lokalizacji z uwzględnieniem przetwarzania surowców wtórnych).

Praktyczna mapa drogowa wdrożenia

Inwentaryzacja materiałów (top 10 według kosztów/ryzyka)

1. Weryfikacja prawna/compliance (LUCID, ElektroG, BattG, LkSG, istotność ESPR)
2. Priorytetyzacja (koszt × ryzyko × wpływ środowiskowy) — uwzględnić HHI dla koncentracji dostaw
3. Projekt pilotażowy (jeden produkt: design for recycling, udział recyklatu, łatwość demontażu)
4. Skalowanie i procesy (produkcja, zatwierdzenia QM, after-sales, zakupy)
5. Monitoring i raportowanie (KPI: materiałochłonność kg/€ przychodu; % recyklatu; % braków; poziom recyklingu; energia/jednostkę)

Self-Assessment

- Czy przeanalizowaliśmy grupy produktów pod kątem planowanych/nadchodzących obowiązków producenta?
- Czy udokumentowaliśmy skład materiałowy (BOM) dla kluczowych produktów?
- Czy zidentyfikowaliśmy ryzyka związane z surowcami krytycznymi (rynki, HHI)?
- Czy znamy zużycie materiałów na 1 000 € przychodu?
- Czy istnieje strategia dotycząca substytucji, remanufacturingu oraz naprawialności?

Szybki check: minimum prawne dla MŚP (do natychmiastowego wdrożenia)

- Sprawdzić / dokonać rejestracji w LUCID (VerpackG)
- Zweryfikować obowiązki WEEE/ElektroG i dokonać rejestracji (jeśli wymagane)
- Sprawdzić obowiązki dotyczące baterii (BattG)
- Sporządzić dokumentację składu materiałowego (BOM) dla najważniejszych produktów (na potrzeby zwrotów, napraw i deklaracji)

Uwaga: Niniejsze informacje mają charakter ogólny i nie stanowią porady prawnej. W przypadku konkretnych kwestii należy skonsultować się z prawnikiem lub specjalistą.

POLSMA

Interreg

Kofinansiert von der Europäischen Union
Dofinansowany przez Unię Europejską

Mecklenburg-Vorpommern / Brandenburg / Polska